

TOIMINTA- KERTOMUS 2014

Lasten ja nuorten taidekeskuksen säätiö

LASTEN JA NUORTEN
TAIDEKESKUS

1–2-vuotiaiden värikylvyissä tutustutaan värien maailmaan kokonaisvaltaisesti.

SISÄLLYS

1.	SÄÄTIÖN TEHTÄVÄT.....	4
2.	TOIMINTA-AJATUS.....	4
3.	VUOSI 2014 LYHYESTI.....	5
4.	HENKILÖSTÖ.....	6
4.1.	Koulutukseen osallistuminen.....	6
5.	KANSAINVÄLINEN TOIMINTA.....	7
5.1.	Kansainvälinen lasten ja nuorten taiteen arkisto.....	7
5.1.1.	15. kansainvälinen lasten ja nuorten taiteen näyttely Syömään! Let's Eat!.....	7
5.1.2.	Näyttelyt kansainvälisestä lasten ja nuorten taiteen arkistosta.....	7
5.1.3.	Pitkäaikaiset teoslainat julkisiin tiloihin.....	7
5.1.4.	Lainattavat näyttelykokonaisuudet.....	7
5.1.5.	Digitointihanke.....	7
5.2.	Kansainvälinen yhteistyö.....	7
6.	NÄYTTELYT.....	8
6.1.	Villa Artun näyttelyt.....	8
6.2.	Kiertonäyttelyt.....	10
6.2.1.	Etelästä tuulee - Löunatuul puhub.....	11
6.2.2.	Kokoelmanäyttelyt LAKUn arkistosta.....	11
7.	YLEISÖTYÖ.....	13
7.1.	Työpajat.....	13
7.1.1.	Näyttelyihin liittyvät työpajat.....	13
7.1.2.	Muu työpajatoiminta.....	14
7.2.	Peruskoululaisten kulttuuripolku.....	15
7.3.	Tapahumat.....	16
8.	KOULUTUS.....	19
9.	TUTKIMUS JA JULKAISUT.....	19
10.	MUU TOIMINTA JA YHTEISTYÖ.....	20
11.	JÄSENYYDET JA EDUSTUS.....	21
12.	VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI.....	22
13.	HALLINTO.....	23
13.1.	Hallitus.....	23
13.2.	Neuvottelukunta.....	23
14.	TALOUS.....	24

I. SÄÄTIÖN TEHTÄVÄT

Lasten ja nuorten taidekeskusta ylläpitää opetus- ja kulttuuriministeriön ja Hyvinkään kaupungin vuonna 1980 perustama säätiö. Säätiön tarkoituksena on edistää ja vaalia lasten ja nuorten taidekasvatusta Suomessa. Tämän toteuttamiseksi säätiö ylläpitää taidekeskusta, jonka tehtävänä on sääntöjen mukaan:

- kansainvälisen kokoelman kartuttaminen ja arkistointi
- kotimainen näyttelytoiminta
- kansainvälinen toiminta
- koulutus- ja tutkimustoiminta
- taiteellinen kokeilutoiminta sekä
- paikallinen taidekasvatustoiminta

2. TOIMINTA-AJATUS

Paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti toimiva Lasten ja nuorten taidekeskus (LAKU) edistää taidekasvatusta pääasiassa visuaalisissa taiteissa. Taidekeskus toimii yhteistyössä nuorisotyön, kulttuurin, taiteen, tutkimuksen sekä opetuksen ja koulutuksen asiantuntijoiden kanssa. Se toimii linkkinä taidealan, lasten ja nuorten sekä heidän kanssaan työskentelevien välillä. LAKU tuottaa näyttelyitä, kokoaa koti- ja ulkomaista lasten ja nuorten taidetta, tutkii, kouluttaa ja innostaa elämyksiin taiteen parissa. LAKUn

toimitilat ovat Hyvinkään Villatehtaalla vuonna 2005 avatussa Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Villa Artussa. Samoissa tiloissa toimivat myös taiteen perusopetusta antavat Hyvinkään kaupungin Lasten ja nuorten kuvataidekoulu sekä Taito-Uusimaan käsityökoulu Helmi. Kulttuurikeskuksen toimijoita yhdistää innostus luoda Villa Artusta valtakunnallinen kokeellisen taidekasvatuksen laboratorio, jonka yhdessä suunniteltuja hankkeita tukevat kaikkien kolmen toimijan asiantuntemus ja verkostot.

Päiväkotiryhmä Tikkumäellä-näyttelyssä.

3.VUOSI 2014 LYHYESTI

Lokakuun lopulla avautuneen 15. kansainvälisen lasten ja nuorten taiteen näyttelyn eri vaiheet vaikuttivat koko vuoden toimintaan. Uudistuneen näyttelyn kutsut lähetettiin tammikuussa ja teoksia alkoi saapua keväällä, viimeisimmät kesäkuun alussa. Otsikolla *Syömään! Let's eat!* kutsutun näyttelyn teemana oli ruoka ja se innosti lähes 6000 tekijää eri puolilla maailmaa. Vuoteen mahtui kansainvälisen näyttelyn lisäksi kaksi muuta laajaa tuotantoa oheistapahtumineen: *Sirkus Arttu* helmi-maaliskuussa sekä *Tikkumäellä* syys-lokakuussa. Näyttelyt olivat toiminnallisia koko perheen vierailukohteita, joissa oli runsasti oheistapahtumia ja paljon kävijöitä.

Toimintavuonna valmistui taidekeskuksen säätiön strategia vuosille 2014-2017 ja se hyväksyttiin hallituksessa 27.2. Keskeisiksi tavoitteiksi kiteytyi LAKU:n aseman selkiyttäminen valtakunnallisena nuorisotyön palvelu- ja kehittämiskeskuksena, digitaalisen arkiston hyödyntäminen, tunnettuuden lisääminen ja hiljaisen tiedon siirtäminen. Tulevaisuuteen suuntaavan vision ydinajatus muotoiltiin seuraavasti: Lasten ja nuorten taidekeskus (LAKU) on johtava kansainvälisten lasten ja nuorten taidekasvatushankkeiden asiantuntijaorganisaatio Suomessa visuaalisen kulttuurin alueella.

Kansainvälistä toimintaa kehitettiin strategian mukaisesti näyttelyn lisäksi kahdella muulla hankkeella. Päivi Venäläinen teki toimeksiantona valtakunnallisen selvityksen visuaalisen alan lastenkulttuurin kansainvälisestä toiminnasta. Vuoden aikana valmistui myös ensimmäinen painettu julkaisu taidekeskuksen kansainvälisestä arkistosta

nimeltään *Maailman lasten värikäs arki*. Strategiaa toteutti myös Satu Korkeamäen Humanistisen ammattikorkeakoulun lopputyönä tekemä selvitys näyttelymestarin hiljaisen tiedon siirtämisestä ja tallentamisesta työyhteisössä.

Kansainvälisen lasten ja nuorten taiteen kokoelman digitointi eteni opetus- ja kulttuuriministeriön tuella 7211 teoksella. Digitointi mahdollisti näyttelyiden tuottamisen myös muiden näyttelyjärjestäjien käyttöön ja kotimainen näyttelytoiminta olikin varsin vilkasta.

Villa Artun toimijat osallistuivat yhteistyössä Hyvinkään vuotuisiin kaupunkitapahtumiin Yhden Päivän Juttuun ja Hyvinkää-päivään sekä tuottivat kaupunginmuseon ja Hyvinkään Karjala-seuran kanssa perinteisen Villan Joulun.

Näyttelyissä, työpajoissa, koulutuksissa ja tapahtumissa kävi yhteensä 11 436 asiakasta. Näistä Hyvinkään peruskoululaisten kulttuuripolkuun osallistui 908 oppilasta ja 70 opettajaa. Työpajoihin osallistui 1392 lasta ja nuorta sekä 234 aikuista. Kävijälukuihin eivät sisälly muualla esillä olleiden LAKUn tuottamien näyttelyiden kävijät.

Tilapalvelujen osalta Villa Artun auditorio palveli erityisesti Hyvinkään kaupungin eri yksiköiden kokous- ja koulutus tilana. Vuoden aikana kehiteltiin konseptia syntymäpäivistä Villa Artussa ja ensimmäisten lastenjuhlien järjestäjiltä tuli rohkaisevaa palautetta. Juhlakonseptin tuotteistamista jatketaan vuonna 2015.

Kuva 15. kansainvälisestä lasten ja nuorten taiteen näyttelystä Villa Artun galleriassa.

4. HENKILÖSTÖ

Säätiön hallinnosta, taloudesta ja kehittämisestä vastasi toiminnanjohtaja Raisa Laurila-Hakulinen säätiön hallituksen alaisuudessa. Päivittäisestä palvelutuotannosta vastasi pääosin tuottaja Päivi Venäläinen sekä 1.5. alkaen hänen sijaisensa Elina Katara. Palveluiden sisältö ja suuntaviivat suunniteltiin yhdessä hallituksen ja neuvottelukunnan linjausten mukaisesti, mutta vastuuta jaettiin toiminnanjohtajan ja tuottajan kesken projektiokohtaisesti. Toiminnanjohtaja kävi vakinaisten ja määräaikaisten työntekijöiden kanssa kehityskeskustelun vuoden lopussa.

Tuottaja Päivi Venäläinen oli vuorotteluvapaalla 1.5.-31.12. ja hänen sijaisenaan oli kuvataiteilija, taidekasvattaja Elina Katara. Näyttelymestarina ja kokoelmista vastaavana työntekijänä toimi edelleen Jorma Lagström. Anu Haikonen jatkoi arkistotyöntekijänä, jonka päätehtävänä on digitoida lasten ja nuorten taiteen kansainvälistä arkistoa. Villa Artun asiakaspalvelussa jatkoi määräaikainen asiakaspalvelusihteeri Nina Salomaa työllistämistuen avulla.

Arkistonhoitaja Ragni Reichardt teki alustavan arkistonjärjestämissuunnitelman kuukauden kestävästä työsuhhteensa aikana. Talouden ja hallinnon asiakirjojen arkiston järjestämistä jatkettiin suunnitelman pohjalta.

Määräaikaiset työntekijät

- Jani Jääskeläinen, digitoija ja atk-tukihenkilö 1.1.-31.12. (OKM:n avustus)
- Nina Salomaa, asiakaspalvelusihteeri 2.1.-31.12.2013 (työllistämistuki)
- Elina Katara, kv näyttelyn tuottaja 2.1.-29.4. (OKM:n avustus) ja tuottajan sijainen 1.5.-31.12.
- Pauli Sohkanen, arkistoavustaja 1.3.-31.5. (työllistämistuki)
- Mari Rapala, arkistoavustaja 1.-30.6. (OKM:n avustus)
- Ragni Reichardt 2.-31.1. arkistotyöntekijä
- Mariia Dunaeva, maaliskuuhuhtikuu, käännöstitä (ei työsuhde)

Tuntipalkkaiset työntekijät

- Kerkko Jahnukainen, Otto Jahnukainen ja Maare Kylmämaa, viikonloppuvalvojat
- Anne Malin ja Anni Ylönen, kulttuuripolkuryhmien oppaat
- Marja Andersson, Eija Degerstedt, Jarmo Iivonen, Tiia Karjalainen, Tuija Lampinen, Tero Makkonen, Tiina Valkeapää, Anne Vasko ja Ismo Virtanen, työpajojen ohjaajat
- Jarmo Iivonen, näyttelymestari

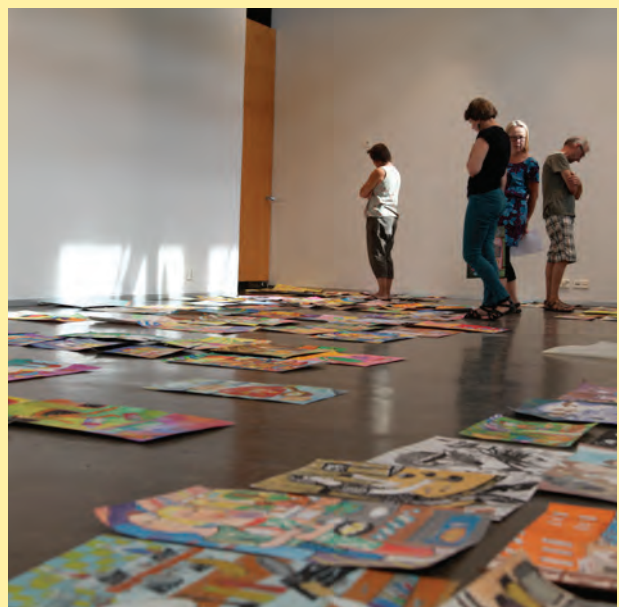
Harjoittelijat

- Satu Korkeamäki, 2.1.-31.5. ja 2.6.-31.8.
- Pauli Sohkanen, työkokeilu 7.1.-28.2.
- Ida Aho, 4.-15.8. (kuvataidekoulu) osallistui 15. kv näyttelyn tuomariston työskentelyyn

4.1. KOULUTUKSEEN OSALLISTUMINEN

Ammatilliseen täydennyskoulutukseen osallistuivat toimintavuonna Anu Haikonen, Raisa Laurila-Hakulinen ja Päivi Venäläinen.

- 5.2. Kulttuurin moninaisuuden vaikutus yhteiskuntaan ja kasvatukseen, Helsinki, Raisa Laurila
- 6.2. Valokuvauskurssi, Helsinki, Anu Haikonen
- 7.2. Näätä-hankkeen seminaari, Espoo, Päivi Venäläinen
- 14.2. Kansainvälistymisen taidot, Helsinki, Raisa Laurila
- 28.4. Museot mediakasvattajina, Helsinki, Raisa Laurila
- 15.-16.5. Kulttuurisen nuorisotyön kehittämispäivät, Helsinki, Raisa Laurila
- 2.-3.6. Itämeren alueen kansalaisjärjestöfoorumi, Turku, Raisa Laurila
- 21.5. Lastenkulttuurikeskusten tapaaminen, Pori, Raisa Laurila
- 10.10. Ison pajan mediakasvatusseminaari, Helsinki, Raisa Laurila
- 21.11. Teemana teollisuus - seminaari kulttuuriperintökasvatuksesta Teollisuuden ja tekniikan perinnön teemavuonna 2015, Villa Arttu, Raisa Laurila ja Elina Katara

15. kv näyttelyn tuomaristo arvioimassa teoksia.

5. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

5.1. KANSAINVÄLINEN LASTEN JA NUORTEN TAITEEN ARKISTO

5.1.1. 15. kansainvälinen lasten ja nuorten taiteen näyttely *Syömään! Let's Eat!*

Näyttelyyn lähetetyt työt kartuttivat arkistoa 5880 teoksella 56 maasta. Teoksista digitoitiin ensi vaiheessa kunniamaininnalla ja mitalilla palkitut työt. *Ks. tarkemmin kohdasta 6. Näyttelyt.*

5.1.2. Näyttelyt kansainvälisestä lasten ja nuorten taiteen arkistosta

Kansainvälisestä lasten ja nuorten taiteen arkistosta kootaan näyttelyjä sekä Villa Arttuun että sen ulkopuolelle. Vuonna 2014 arkiston teoksia oli Villa Artussa esillä näyttelyiden Sirkus Arttu ja Tikkumäellä yhteydessä. Villa Artun ulkopuolella oli vuoden aikana 9 erikokoista näyttelykokonaisuutta omista kokoelmista. *Ks. myös 6. Näyttelyt*

Digitaalista arkistoa hyödynnettiin verkkosivuille tuotetuissa teemanäyttelyissä. Arkisto-ohjelmaan linkitettyä selainohjelman sovellusta käyttäen luotiin myös virtuaalinäyttelyitä, jotka ovat katseltavissa kosketusnäytöillä. Kosketusnäyttöjen avulla yleisö voi selata arkiston teoksia silloinkin, kun niitä ei ole näyttelyssä esillä.

5.1.3. Pitkäaikaiset teoslainat julkisiin tiloihin

Arkiston teoksista on kehystetty 2475 kappaletta. Kehystettyjen teosten lainaus ja pitkäaikainen sijoitus julkisiin ja toimistotiloihin niin Hyvinkäällä kuin muualla Suomessa jatkui vuonna 2014. Vuoden mittaan teoksia palautettiin takaisin 70 ja uusia lainattiin 106. Etelä-Suomen aluehallintovirastoon Pasilaan ja Hämeenlinnaan suunniteltiin ja toteutettiin tilaustyönä käytävien ja työhuoneiden sisustus lasten ja nuorten taiteella. Kaiken kaikkiaan sijoitettuja teoksia oli vuoden lopussa 911 kappaletta 92 paikassa.

5.1.4. Lainattavat näyttelykokonaisuudet

Taidekeskus lainaa yksittäisten teosten lisäksi näyttelykokonaisuuksia. Taidekeskuksesta voi tilata joko valmiina olevan näyttelyn (tai sen osia) tai pyytää taidekeskusta kokoamaan tietyn kokoisen ja tietyn teemaan liittyvän näyttelyn. Tilaja voi myös itse tulla Villa Arttuun valitsemaan teokset digiarkistoa apuna käyttäen. Vuonna 2014 tarjolla olivat seuraavat

valmiit näyttelykokonaisuudet: *Fillarilla (40 teosta), Sirkus (30 teosta), Eino ja maailman lapset (70 teosta), Puun taju (36), Huoli huomisesta, toivo tulevasta (120 teosta), Tyttöjen kuvia (33 teosta), Lehmä (25 teosta), Leijona (24 teosta), Hortus Urbanus (48 teosta), Katujen elämää (26 teosta), Kotini (määrä vaihtelee), Meidän Afrikkamme (30 teosta) ja Pikku piirustuksia (11 teosta).*

5.1.5. Digitointihanke

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi toimintavuodelle 35 000 euron erityisavustuksen kansainvälisen lasten ja nuorten taiteen arkiston digitointiin. Vuoden aikana digitoitujen teosten määrä oli 7211. Vuoden lopussa teoksia oli digitoitu 73 370 kappaletta, joka on noin 73 % koko arkistosta.

5.2. KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Hong Kongin lasten ja nuorten taidekilpailu

Toiminnanjohtaja Raisa Laurila-Hakulinen osallistui kutsuttuna Hong Kongin Promotion of Young Artist Foundationin järjestämän kansainvälisen taidekilpailun tuomariston työskentelyyn yhdessä kymmenen eri maista kutsutun tuomarin kanssa 12.-19.1.

Lidicen kansainvälinen lasten ja nuorten taiteen näyttely.

Raisa Laurila-Hakulinen osallistui kutsuttuna Tsekin tasavallassa järjestettävän 42. Kansainvälisen taidenäyttelyn tuomariston työskentelyyn 2.-6.4.

Yhteistyö Petroskoin ja Pietarin kuvataidekoulujen kanssa

Petroskoin Balakirevin taidekoulun ja Pietarin D.S. Bortnjanskin taidekoulun opettajat vierailivat Villa Artussa 24.-28.3. Villa Artun toimijat allekirjoittivat petroskoilaisten kanssa esisopimuksen yhteistyöstä nuorten taideleirien järjestämisessä Äänisen kalliopiirrosalueella ja Hyvinkäällä. Rahoitusta on haettu Suomen ja Venäjän kulttuurivaihdon määrärahoista ja hankkeen on tarkoitus laajentua myös Pietariin.

Villa Artussa vierailevat ryhmät

Villa Artussa vieraili vuoden mittaan kymmeniä eri alojen ryhmiä, joille toimintaa ja tiloja esittelivät tuottaja ja toiminnanjohtaja sekä kuvataide- ja käsityökoulujen rehtorit. Toimintavuonna ulkomaisia vieraita oli mm. Ruotsista, Venäjältä, Hollannista, Kiinasta (Hongkong) ja Irlannista

6. NÄYTTELYT

6.1. VILLA ARTUN NÄYTTELYT

Villa Artun galleriaa ylläpitää LAKU, joka myös yleensä tuottaa muut paitsi kuvataidekoulun ja käsityökoulun oppilastöiden näyttelyt. Näyttelyt toimivat alustoina taidekasvatukselle ja niihin liittyy työpajoja, opastuksia ja oheistapahtumia. Näyttelyitä oli Villa Artussa yhteensä 8 ja kiertonäyttelyinä 10 kappaletta.

Villa Artun galleria

28.1.–30.3.

SIRKUS ARTTU

Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Villa Artun galleria muuttui *Sirkus Artuksi* helmi-maaliskuussa. Näyttelyä hallitsi iso sirkustelta, jossa näyttelyn aikana toteutettiin sirkustaitotyöpajoja koulu- ja päiväkotiryhmille sekä vauva-, taapero- ja perhesirkuksia perheille ja luettiin satutunneilla sirkusaiheisia satuja. Sirkuksen estradia sai käyttää myös omiin sirkusleikkeihin ja -esityksiin. Käytössä oli roolivaatteita, leluja ja sirkusvälineitä. Teltan ”pihalla” oli sirkuspellen asuntovaunu, jonka seiniä koristivat Lasten ja nuorten kuvataidekoulun oppilaiden tekemät sirkusperheen muotokuvat. Esillä oli myös vanhoja sirkusjulisteita sekä sirkuspukuja ja -välineistöä. Olennainen ja näyttävä osa näyttelyä oli noin 80 sirkusaiheista lasten ja nuorten maalausta, piirustusta ja grafiikan teosta. Näyttelyssä tehtiin yhteistyötä hyvinkääläisten Hakasirkuksen ja Sirkus Selkon sekä tamperelaisen Sorin sirkuksen kanssa. Kävijöitä näyttelyssä oli yhteensä 2404.

3.–27.4.

HUUHAAHUONE

Hyvinkään Lasten ja nuorten kuvataidekoulun työpajaryhmien päättötyönäyttely. Kuvataidekoulun 13–17-vuotiaiden työpajoissa tehdyistä teoksista muodostui näyttelysaliin loft-huoneisto. Kirpputoreilta hankitut huonekalut olivat muuttuneet taideteoksiksi. Kirjahyllyssä oli esillä utoja perhepotretteja. Ruokapöydän antimina ja pyykkeinä narulla oli keramiikkaryhmän materiaalikokeiluja. Maisemana ikkunassa pyöri videoita, kuvanveistoa edustivat puiset muodonmuutokset. Näyttelyn kutsukortista sekä julisteista vastasivat koulun mediapajan oppilaat. Kävijöitä näyttelyssä oli yhteensä 586

5.5.–1.6.

KÄSILLÄ - TAITOA - ILOA - MUOTOA

Taito-käsityökoulu Hyvinkään Helmin oppilastöiden näyttely. Kävijöitä näyttelyssä oli yhteensä 1477.

27.8.–12.10.

TIKKUMÄELLÄ

Toiminnallisessa ja tunnelmallisessa näyttelyssä oli esillä Salla Savolaisen alkuperäiskuvituksia ja niistä tehtyjä suurennoksia sekä kirjailija Reetta Niemelän kirjan pohjalta lavastettu *Tikkumäen talli* keppihevosiineen ja hevosvarusteineen. Näyttely tarjosi runsaasti tietoa ratsastuksesta ja hevosista. Satulahuoneen ratsastuskypäröitä ja muuta tarpeistoa saattoi pukea ylleen, lantalassa sai siivota huovutettuja lantapalloja kasoihin. Keppihevosia sai hoitaa ja niillä sai ratsastaa ja hypätä esteitä näyttelysaliin rakennetulla ratsastuskentällä. Vihreällä lukulaitumella saattoi tutustua lastenkirjoihin säkkituoleissa lepäillen. Huovutettu suomenhevonen Patu veti kärryjään keskellä näyttelytilaa ja myös Patua sai hoitaa ja istua kärryjen kyydissä. Salin vitriinit oli täytetty heinäpaaleilla, jotka toivat tilaan tallin tuoksua. Kävijöitä näyttelyssä oli yhteensä 1946.

Kuva Tikkumäellä-näyttelystä.

28.10.–14.12.

SYÖMÄÄN! - 15. Kansainvälinen lasten ja nuorten taiteen näyttely

Ruoka-aiheisessa lasten ja nuorten taiteen näyttelyssä oli monipuolinen kattaus maalauksia, piirustuksia, grafiikkaa, valokuvia ja videoita sekä kolmiulotteisia teoksia 56 maasta. Teoksissa kuvattiin eri maiden ruokakulttuureita, ruuan tuotantoa, sekä monenlaisia ruuanlaittoon ja syömiseen liittyviä tapoja ja perinteitä. Näyttelyyn tarjottiin kaikkiaan 5880 teosta 77 maasta. Ensimmäistä kertaa kutsuttiin osallistumaan myös digitaalisilla teoksilla. Digikuvia, videoita ja animaatioita saapui 186 kappaletta. Saapuneista teoksista taiteen ammattilaisista koostunut tuomaristo palkitsi mitalilla 37 teosta ja kunniamaininnalla 624 teosta. Näyttelyyn kehystettyjen 200 työn lisäksi loput palkituista teoksista esiteltiin kosketusnäyttöllä. Kävijöitä näyttelyssä oli yhteensä 1864.

Sirkus Arttu -näyttelyn tinttamareski.

Lapsia Sirkus Arttu -näyttelyn työpajassa.

Sirkusteltoa Villa Artun galleriassa.

Käytävägalleria

11.10.2013–30.7.2014

KATUJEN ELÄMÄÄ -kokoelmanäyttely

Kansainvälisestä lasten ja nuorten taiteen kokoelmasta kootussa 25 teoksen näyttelyssä pääosassa olivat kadut. Kuvat eri puolilla maailmaa sijaitsevien kaupunkien ja kylien kaduista ja ihmisistä kaduilla kertovat monenlaisia asioita: paikan luonnonolosuhteista, ihmisen rakentamasta ympäristöstä sekä ihmisten elämästä ja tavoista.

Algis Motuza, Ilta, 15 v., Liettua

27.8.–12.10.

ELÄMÄÄ ANDEILLA

Näyttely oli kuvaus pienen Aymara-kylän elämästä Bolivian ylätasangolla. Näyttely esitteli bolivialaisen alkuperäisväestön pelkistettyä, mutta kulttuurisesti rikkaasta ja värikästä elämää lasten taidetöiden sekä kyläläisistä otettujen valokuvien kautta. Näyttely oli osa Helsingin yliopistossa Intercultural Encounters -maisteriohjelmassa opiskelevan Mia Hovin pro gradu -työtä. Hovi on aikaisemmalta koulutukseltaan lastentarhanopettaja. Hän sekä kehitti että tuotti kuvallista materiaalia, jonka avulla hän kommunikoi kylän lasten kanssa.

Margarita Katsimon, Mietteliäs mieliala vuorilla, 7 v., Venäjä

27.8.–12.10.

HEVOSAIHEISIA TEOKSIA LASTEN JA NUORTEN TAITEEN ARKISTOSTA

Tikkumäellä-näyttelyn yhteyteen koottiin kokonaisuus hevosaiheisia teoksia kansainvälisestä lasten ja nuorten taiteen arkistosta. Teoksissa oli työhevosia, sirkushevosia ja taruhevosia eri kulttuureista.

6.2. KIERTONÄYTTELYT

Kansainvälistä lasten ja nuorten taiteen kokoelmaa tehdään tunnetuksi lainaamalla näyttelykokonaisuuksia eri järjestäjien käyttöön. Paikallisesti näyttelyitä tuotetaan myös yksittäisiin tapahtumiin valmiiksi kehystetyistä teoksista. Näyttelylaineista peritään 5/10 euron vuokra/teos.

6.2.1. Etelästä tuulee – Löunatuul puhub

Virolaisia kuvittajia ja nukentekijöitä - kiertonäyttely
Näyttelyn valtakunnallinen 9 näyttelytilan kierros vuonna 2013 päättyi Uuteenkaupunkiin 10.2.-9.3.2014, jonka jälkeen se palautettiin Tallinnaan.

6.2.2. Kokoelmanäyttelyt LAKUn arkistosta

13.1.–15.4.

Talviaiheita

Ortodoksisen kirkon toimitila Minea, Riihimäki, 9 teosta

20.–22.3.

Ruoka-aiheita

Willan Villitykset -tapahtuma
Kauppakeskus Willa, Hyvinkää, 2 teosta

25.3.2014–8.3.2015

Miška ja minä - neuvostoliittolaisten lasten töiden näyttely

Lelumuseo Hevosenkenkä/WeeGee-talo, Espoo, 12 työtä

15.4.–30.8.

Kevätaiheita

Ortodoksisen kirkon toimitila Minea, Riihimäki, 15 teosta

9.6.–4.8.

Sirkus Arttu

Vekara-Varkaus festivaali, Varkauden kaupunginkirjasto, 48 teosta

4.8.–16.10.

Hevosaiheita

Hyvinkään kirjasto, 7 teosta

12.–16.10.

Kuvia Uudesta Seelannista ja Australiasta

Hyvinkään kirjasto, 3 teosta

18.9.–27.10.

On juhlan aika

Espoon kulttuurikeskus, 40 teosta

9.-26.10.

Puun taju

Karatalo, Espoo, 30 teosta

Chizuru Inoue, Pierrot, 5 v., Japani

Asujen valmistusta nuorten cosplay-työpajassa.

7. YLEISÖTYÖ

7.1. TYÖPAJAT

Työpajoja järjestettiin aamupäivisin varhaiskasvatuksen ryhmille sekä peruskoululuokille. Pajoissa tutustuttiin Villa Artun galleriassa olevaan näyttelyyn, jossa saatuja kokemuksia ja elämyksiä työstettiin taiteen perusmenetelmiä ja kädentaitoja harjoitellen. Villa Artun tapahtumapäivinä järjestettiin pajaohjelmaa myös muille kohde-ryhmille, erityisesti lapsiperheille, ks. myös Tapahtumat. Erilaisia työpajoja järjestettiin myös yhteistyössä Hyvin-kään nuorisopalvelujen, ammattikoulutussäätiö HRAKSin ja Kiasma-teatterin URB-festivaalin kanssa. **Työpajoihin osallistui yhteensä 1392 lasta ja nuorta sekä 234 aikuista.**

7.1.1. Näyttelyihin liittyvät työpajat

SIRKUS ARTTU

28.1.–28.3.

Sirkustaito-työpajat

Sirkus Artun teltassa toteutetussa työpajassa kokeiltiin ja harjoiteltiin sirkustaitoja erilaisilla välineillä Hakasirkuksen opettajan Taija Kummelus-Eskelisen ohjauksessa. Ryhmän koosta riippuen työpajassa tehtiin myös jonglööripallo. Kaikenikäisille suunnattu työpaja oli tunnin mittainen. Osallistujia oli vauvoista yläkouluikäisiin.

28.1.–28.3.

Sirkushahmoja - kuvataidetyöpaja

Kuvataidetyöpajassa rakennettiin rautalangasta, puusta, kankaasta ja langoista sirkushahmoja. Työpajan ohjaaja oli Jarmo livonen. Sirkustaito- ja Sirkushahmoja -työpajoihin osallistui yhteensä 777 lasta ja 161 aikuista.

5.3., 12.3. ja 18.3.

Satuja sirkuksesta -satutunnit

Sirkus Artun tunnelmallisessa teltassa luettiin sirkuksesta kertovia satuja ja kuunneltiin sirkusaiheisia lauluja. Satutunnin päätteeksi sai ottaa tinttamareski-valokuvia ja katsella näyttelyä. Satutunteja oli kuusi ja niihin osallistui yhteensä 130 lasta ja 18 aikuista.

30.1.–28.3.

Sirkuskursseja perheille ja pikkulapsille

Sirkus Arttu -näyttelyn aikana näyttelysalin sirkusteltassa Sirkus Selkon Taija Kummelus-Eskelisen vauva-, taaperoja perhesirkuskursseilla vanhemmat ja lapset (4 kk–6-vuotiaat) harjoittelivat yhdessä sirkustaitoja. Sirkuskursseille osallistui yhteensä 70 henkilöä.

TIKKUMÄELLÄ

29.8.–10.10.

Matkaratsu-työpaja

Tikkumäellä-näyttelyn yhteydessä järjestettiin keppihevos-työpaja päiväkotij- ja kouluryhmille. Työpajassa valmistettiin pienikokoinen keppihevonen, jota voi kuljettaa mukana matkoilla tai käyttää nukketatteri-esityksessä. Työpajan ohjaajana toimi Jarmo livonen. Työpajoihin osallistui yhteensä 372 lasta ja 58 aikuista. Työpajoihin osallistui yhteensä 297 lasta.

27.8.–9.10.

Kavioiden kopsetta - opastus ja lukutuokio

Vierailulla tutustuttiin Tikkumäellä-näyttelyyn ja luettiin Tikkumäen talli -kirjasta näyttelyn paikkoihin ja esineisiin liittyviä tekstejä. Oppaana toimivat Elina Katara ja Raisa Laurila. Opastuksille ja lukutuokioihin osallistui yhteensä 346 lasta ja 68 aikuista.

Sirkushahmoja-työpajassa valmistettu taikuri.

Matkaratsu saa harjan Tikkumäellä-näyttelyn työpajassa.

7.1.2. Muu työpajatoiminta

23.1., 30.1. ja 6.2.

Vauvojen värikylpy - maalaustyöpajat vauvoille ja vanhemmille

Värikylyissä vauvat 3 kk–11 kk ja taaperoikäiset 1–2-vuotiaat tutustuivat moniaistisesti värien ja materiaalien maailmaan yhdessä tutun aikuisen kanssa. Ohjaajana oli kuvataiteilija, taidepedagogi Helga Rusanen. Kolmen kerran työpajaan osallistui 22 lasta ja 22 aikuista.

30.1.

Työpaja perhekeskus Pikku-Veturissa

Työpajassa käsiteltiin sirkusteemaa ja toteutettiin maalaamalla ja paperista leikkaamalla Pikku-Veturin oma sirkuskulku. Työpajan ohjaajana toimi Elina Katara. Työpajaan osallistui 8 lasta ja 6 aikuista.

19.2. ja 20.2.

Videotyöpaja

Yhteistyössä Hyvinkään Nuorisopalvelujen kanssa talvilomaviikolla järjestetyssä työpajassa kuvattiin ja editoitiin valmiiksi kuvatusta materiaalista lyhyitä videotoksia. Ismo Virtasen ohjaaman työpajan teokset olivat esillä Hyvinkään kaupungintalolla 21.2. olleessa *Winter Night Rap Fever* -tapahtumassa. Maksuttomaan yli 12-vuotiaille nuorille tarkoitettuun työpajaan osallistui kuusi 11–14-vuotiasta poikaa.

19.–22.3.

Willan Villitykset

Kauppa- ja palveluskeskus Willan kampanjapäivien aikana LAKUlla oli kauppa- ja palveluskeskuksessa työpaja neljän päivän aikana. Kaikille avoimessa työpajassa katettiin yhteistä pito-pöytää piirtäen ja askarrella kertakäyttölautasille sekä muotoillen lautasista ja väripapereista ruoka-annoksia. Työpajan ohjasivat Päivi Venäläinen ja Elina Katara. Neljän päivän aikana työpajassa kävi noin 130 lasta ja aikuista.

22.3.

Keski-Uudenmaan Nuori Kulttuuri MOVES -aluetapahtuma

Hyvinkäällä järjestetyn tanssin Nuori Kulttuuri -aluetapahtuman yhteydessä LAKU järjesti Hyvinkääläisissä yhteistyössä Hyvinkään Nuorisopalvelujen kanssa kuvataidetyöpajan. Tapahtumaan osallistujille sekä yleisölle avoimessa non-stop työpajassa piirrettiin croquis-piirustuksia seinälle heijastetuista tanssikuvista. Työpajan ohjasi Anni Ylönen. Työpajassa kävi päivän aikana noin 20 nuorta.

27.3. ja 31.3.

Klovnin monet kasvot

Sirkus Arttu -näyttelyyn liittyvässä kahden kerran työpajakokonaisuudessa pohdittiin ilmeiden ja tunteiden moninaisuutta kuva-, sana- ja ilmaisutaiteen keinoin. Kurssi

toteutettiin yhteistyössä Hyvinkään-Riihimäen Seudun Ammattikoulutussäätiö HRAKS:n kanssa. Ohjaajina toimivat Päivi Venäläinen ja Satu Korkeamäki. Työpajaan osallistui 15 työpaja Moven nuorta.

20.–21.5. ja 27.–28.5.

Cosplay-työpaja

Hyvinkään Nuorisopalvelujen ja käsityökoulu Helmin kanssa yhteistyössä järjestetyssä pajassa vaatetusmuotoilija Anniina Soikkelin ohjauksessa yli 12-vuotiaat nuoret tekivät ja muokkasivat omia cosplay-pukuja. Työpajaan osallistui 10 nuorta.

23.5.

Päätärityöpahtuma ala- ja yläkoululaisille

Villa Artun toimijat esittelivät toimintaansa koulujen päätöstapahtumassa. Tapahtumassa jaettiin tietoa Käsityökoulu Helmin, Lasten ja nuorten kuvataidekoulun ja Lasten ja nuorten taidekeskuksen toiminnasta. Kävijöillä oli mahdollisuus osallistua myös pienimuotoiseen työpajatoimintaan: Villa Artun sisäänkäynnin yhteyteen tulevaan yhteiseen ryijyyn sai jättää oman positiivisen viestin. Ryijy koottiin muovikuteista, joihin viestejä oli kirjoitettu.

24.5.

Työpaja ravintola Martinassa

Lasten ja nuorten taidekeskus ja ravintola Martina järjestivät yhteistyössä työpajan ravintolan lapsiperheasiakkaille. Työpaja oli ruokateemainen ja siellä pääsi tekemään veistoksellisen muffinin itse tehdystä suolataikinamassasta ja erilaisista kierrätys- ja muista materiaaleista. Työpajan ohjasi Anni Ylönen. Työpajaan osallistui 10 lasta.

9.–12.6.

Urb-työpaja

Kiasman URB – urbaanin taiteen festivaaliin liittyvässä työpajassa tehtiin kaupunkiympäristöä ja -kulttuuria käsittelevää videotaidetta. 13–16-vuotiaiden nuorten työpajan ohjaajana oli helsinkiläinen valokuvaaja ja videotaiteilija Sauli Sirviö. Työpajassa tehtyjä videotoksia oli julkisesti esillä Willan kauppa- ja palveluskeskuksessa Hyvinkäällä URB-festivaalin aikana 1.–10.8. Työpajaan osallistui 7 nuorta.

Videoiden editointia URB-työpajassa

7.2. PERUSKOULULAISTEN KULTTUURIPOLKU

Hyvinkään perusopetuksen ja kulttuurilaitosten yhdessä suunnittelemissa Kulttuuripolku-opiskelukokonaisuudessa kukin luokka-aste vierailee lukuvuoden aikana kahdessa kulttuurikohteessa tai -tapahtumassa. Lasten ja nuorten taidekeskuksessa vierailevat keväisin 9. ja syksyisin 6. luokat.

Kevät 2014

9. luokkalaisten vierailivat Lasten ja nuorten taidekeskuksessa huhti-toukokuussa. Oppilaat tutustuivat toiminnallisessa työpajassa taidekeskuksen ja Villa Artun tiloihin ja toimintaan ja ideoivat julisteen muotoon, millaista toimintaa nuoret haluavat Villa Arttuun. Kulttuuripolkuvierailujen vetäjinä toimivat Anne Malin ja Anni Ylönen. Kevään kulttuuripolkuvierailulla kävi 428 oppilasta ja 28 opettajaa.

Syksy 2014

6. luokkalaisten kulttuuripolkukäynnit toteutettiin marras-joulukuussa. Vierailun aikana tutustuttiin Lasten ja nuorten taidekeskuksen kansainväliseen lasten ja nuorten taiteen arkistoon ja työskenneltiin *Syömään!* -näyttelyn parissa. Vierailuun liittyvässä työpajassa jokainen oppilas sai tehdä oman pitsapalan. Palat toteutettiin pahville liimaamalla koristeeksi siemeniä, jyviä, makaroneja yms. Pitsapalat yhdistettiin luokkien yhteisiksi pitsoiksi, joita valmistui yli 60. Näistä koottiin Villa Artun seinälle kaikkien Hyvinkään 6. luokkien yhteinen taideteos. Kulttuuripolkuvierailujen vetäjinä toimivat Anne Malin ja Anni Ylönen. Syksyn kulttuuripolkuvierailulla kävi 480 oppilasta ja 42 opettajaa.

Kuudesluokkalaisten kulttuuripolkuvierailulla tekemä taidepitsa.

Hyvinkään 6. luokkien kupo-ryhmien yhteinen teos Villa Artun seinällä.

Yhdeksännen luokan oppilaita kulttuuripolkuvierailulla.

7.3. TAPAHTUMAT

Villa Artussa järjestettävien tapahtumien tavoite on tehdä paikkaa ja sen toimijoita tunnetuksi ja saada uusia yleisöjä. Tapahtumissa tarjotaan lapsille, nuorille sekä perheille yhteistä tekemistä ja elämyksiä työpajoissa ja näyttelyissä sekä musiikki-, teatteri- ym. esitysten parissa.

25.1.

Taiteen ketju

LAKU osallistui järjestäjänä Taiteen ketju -yleisötapahtumaan, jossa muodostettiin ihmisketju läpi kaupungin. Tarkoituksena oli tukea taidekasvatuksen, erityisesti taiteen perusopetuksen määrärahojen turvaamista. Noin 400 ihmistä muodosti ketjun ja kulkueen Hyvinkään Musiikkiopistolta Villatehtaalle. Villatehtaan pihassa puheen pitivät taidekasvatuksen professori Pauline von Bonsdorff sekä Lappeenrannan kaupunginorkesterin intendentti Milko Vesalainen. Villa Artussa oli tarjolla työpajoja sekä musiikkiopiston opiskelijoiden esityksiä.

8.2. ja 9.2.

Sirkus Arttu – koko perheen tapahtuma- viikonloppu

Tapahtumaviikonlopussa oli sirkustaitotyöpaja, kuvataidetyöpaja sekä esityksiä. Molempina päivinä oli Haka-sirkuksen lasten ja nuorten sirkusesityksiä, lauantaina tamperelaisen Tero Lehtimetsän *Tanssiva klovni* -esitys ja sunnuntaina helsinkiläisten Salla-Maria Orvaston ja Ella Jäppisen Musikaaliset klovnit *Eevi Ellipsi ja Tuuli Turnipsi* -esitys. Lisäksi yleisö sai kuvauttaa itsensä *Sirkus Artun* tinttamareskissa ja leikkiä sirkuspellen asuntovaunussa. Maksuttomassa tapahtumassa oli kahden päivän aikana noin 300 kävijää.

29.5.

Yhden Päivän Juttu Villa Artussa

Koko Hyvinkään keskustaan levittäytyvän vuotuisen kulttuuritapahtuman aikana Villa Artun näyttelyt olivat avoinna yleisölle. Käsityökoulu Helmi järjesti Artussa *Virkkaajien ja värkkääjien vaihtotorin* sekä työpajan käsityön harrastajille. Kävijöitä oli 117.

30.7.

Hyvinkää-päivä

Hyvinkää-päivänä järjestettiin lasten seikkailukierros *Villatehtaan arvoitus*. Kierros alkoi Villa Artusta ja jatkui Hyvinkään kaupunginmuseon ja kuntokeskus Fitin tiloissa. Järjestäjinä olivat Hyvinkään kaupunginmuseo, Villa Arttu, Fit24 ja yleinen kulttuuritoimi. Seikkailukierrokselle osallistui 36 lasta ja 14 aikuista.

6.9.

Tikkumäellä tapahtuu

Koko perheen tapahtumapäivänä Villa Artussa oli työpajoja, tekijätapaaminen, keppihevosten esteratsastuskilpailut sekä *Toukkabussi*, jossa pääsi tutustumaan kotimaisiin

lastenkirjoihin. Työpajoissa saattoi tehdä villasukasta keppihevosen ja palkintoruusukkeita. Villa Artun pihalla oli lisäksi mahdollisuus osallistua yhteispiirustuksen tekemiseen. Tekijätapaamisessa kuvittaja Salla Savolainen ja kirjailija Reetta Niemelä kertoivat *Tikkumäellä*-näyttelystä ja *Tikkumäen talli* -kirjasta. Tapahtumassa oli 87 kävijää.

28.10.

Syömään! Let's eat! Näyttelyn avajaiset

15. kansainvälisen näyttelyn avajaiset oli tapahtuma, johon osallistui runsaasti eri maiden lähetystöjen ja konsulaattien edustajia sekä muita vieraita läheltä ja kaukaa. Näyttelyyn toi tervehdysten Hyvinkään vs. kaupunginjohtaja Jyrki Mattila ja sen avasi opetus- ja kulttuuriministeriön nuoriso- ja liikuntapolitiikan yksikön johtaja Georg Henrik Wrede. Ruoka-aiheisia taikatempuja esitti taikuuden Euroopan mestari Miika Pelkonen ja musiikkia Hyvinkään Musiikkiopiston kitaristit. Avajaisissa jaettiin myös palkinnot suomalaisille osallistujille. Avajaisiin osallistui 120 vierasta.

15.11.

Monikulttuurinen ruokapäivä

Koko perheen tapahtuma liittyi kansainväliseen *Syömään!*-näyttelyyn. Monikulttuuriseen ruokapäivään osallistuivat myyjinä ja esittelijöinä Suomi-Unkari-seuran Hyvinkään osasto, Hyvinkään Karjala-seura, Kehitysumaayhdistys ja afgaaniperhe, kosovolainen perhe sekä Salonkiravintola Neilikka (intialainen ruoka). Työpajoissa valmistettiin syötäviä karjalanpiirakoita sekä virkattuja susheja. Kaikki tarjolla olevat ruuat myytiin loppuun. Näyttelyä esiteltiin yleisölle ja näyttelytilassa esiintyi taikuri Miika Pelkonen. Tilaisuuteen oli vapaa pääsy. Kävijöitä oli päivän aikana 205.

13.12.

Villan joulu

Perinteisen *Villan joulun* työpajoissa tehtiin koristeellista linnunruokaa kävyistä, kookosrasvasta ja siemenistä, muotoiltiin huopatorttuja hius- tai rintakoristeiksi, tehtiin joulukortteja pakotustekniikalla ja askarreltiin vanhoista joulukorteista uusia kortteja. Villa Artussa esiintyi haitaristi Jorma Tuohela ja Hyvinkään musiikkiopiston oppilaiden orkesteri. Tapahtuman järjestivät yhteistyössä Villa Artun toimijat sekä Hyvinkään kaupunginmuseo ja Hyvinkään Karjala-seura. Villan joulussa oli n. 100 kävijää.

Sushien virkkausta monikulttuurisena ruokapäivänä.

Taiteen ketju -yleisötapahtuman osallistujia Villa Artun pihalla.

Raisa Laurila-Hakulinen avaa 15. kansainvälisen lasten ja nuorten taiteen näyttelyn.

Rakentelua taideaineiden täydennyskoulutustyöpajassa.

Varhaiskasvatuksen henkilökuntaa maalaustyöpajassa.

8. KOULUTUS

10.–11.4.

Taideaineiden täydennyskoulutus varhaiskasvatuksen henkilökunnalle

Taidelähtöisen ohjaustoiminnan täydennyskoulutus suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä kuvataidekoulun ja käsityökoulu Helmin kanssa. Tällä kertaa painopisteenä oli mediakasvatus. Opettajina toimivat taiteen ja käsityötaiteen perusopetuksen ammattilaiset.

Kahden päivän koulutus sisälsi kuusi tunnin kestäväää pajaa, joissa opiskeltiin taidelähtöisiä perustekniikoita hyödynnettäväksi päiväkotien arjessa: digikameran peruskäyttö, valokuvauksen aiheet ja sisällöt, lapset valokuvaajina, yksinkertaiset ja mekaaniset liikkuvan kuvan tekniikat, rakentelu, maalaus ja värioppi sekä kässi-kuvus. Kevään koulutuspäiviin osallistui 30 varhaiskasvatuksen työntekijää.

Koulutuspaketti on suunniteltu niin, että sen sisältöjä voidaan muokata tilaajan tarpeiden mukaan. Kasvatus- ja opetushenkilöstön taidekoulutus tukee Villa Artun kaikkien kolmen toimijan omia pitkän tähtäimen tavoitteita.

9. TUTKIMUS JA JULKAISUT

Maailman lasten värikäs arki - Children's Art from around the World, Everyday life in colour.

Toim. Elina Katara, Raisa Laurila-Hakulinen, Päivi Venäläinen, 120 s. suomi-englanti. Kuvateos esittelee lasten ja nuorten kansainvälistä arkistoa ja sen syntyhistoriaa. Kirja on ensimmäinen painettu julkaisu arkiston aineistosta ja se julkistettiin 15. Kansainvälisen Syömään! Let's eat! -näyttelyn avajaisissa. Painosmäärä 800 kpl. Hyvinkään kaupunki on ostanut teosta lahjakirjakeuseen.

Selvitys lasten ja nuorten visuaalisen kulttuurin toimijoiden kansainvälisestä toiminnasta Suomessa.

Päivi Venäläinen, 26 s. Selvitys liittyy taidekeskuksen strategiassa asetettuun tehtävään toimia kansainvälisten taidekasvatushankkeiden asiantuntijaorganisaationa Suomessa. Selvityksen pohjalta on tarkoitus määrittellä taidekeskuksen kansainvälisen toiminnan kehittämistarpeita ja sitä, millaiselle asiantuntijaorganisaatiolle olisi tarvetta. Selvitys toteutettiin kesän ja syksyn 2014 aikana kahtena kyselynä, joiden kohderyhmänä olivat 1) lasten ja nuorten taide- ja kulttuurikeskukset sekä taiteen perusopetusta ja muuta vapaa-ajan taideopetusta antavat organisaatiot ja 2) hankkeita rahoittavat tai

rahoitusta kanavoivat tahot sekä katto-organisaatiot. Selvityksen perusteella tiedon kokoamisen ja välittämisen lisäksi Lasten ja nuorten taidekeskuksen tehtäviä asiantuntijaorganisaationa voisi olla yhteistyön kehittäminen kansainvälisissä hankkeissa eri tahojen välillä Suomessa, asiantuntijana toimiminen kansainvälisen kumppanuusverkoston rakentamisessa sekä ns. kotikansainvälisyyden ja Suomen sisäiseen kansainvälisyyteen liittyvän toiminnan kehittäminen lasten ja nuorten visuaalisen kulttuurin alalla.

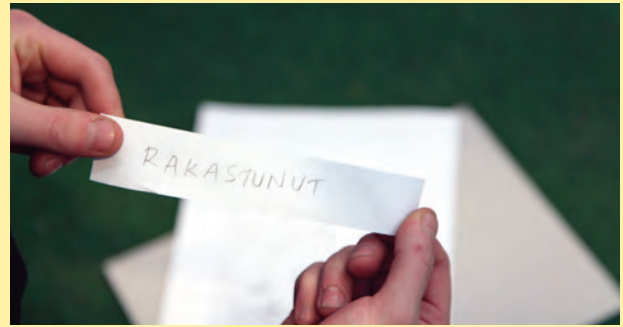
Hiljaisen tiedon jakaminen - merkittävä seikka strategiassa.

Satu Korkeamäki, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma, yhteisöpedagogian opinnäytetyö, 67 s. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/86922/Korkeamaki_Satu.pdf?sequence=1

Opinnäytetyön esimerkkitapaus oli Lasten ja nuorten taidekeskus, jonka näyttelymestarin tehtävät erityisesti kansainvälisen näyttelyn eri vaiheissa dokumentoitiin Korkeamäen johdolla ja hänen laatimansa prosessikuvauksen mukaisesti kesällä 2014.

Kartoitus nuorten vapaa-ajan käytöstä ja toiveista - visuaalinen ja katukulttuuri. Satu Korkeamäki, Humanistinen ammattikorkeakoulu, AMK-tutkinnon harjoitteluun liittyvä selvitys yhteistyössä Hyvinkään nuorisopalvelujen ja opetustoimen kanssa. Kartoituksen kohderyhmänä olivat 13–20-vuotiaat nuoret. Kartoitus toteutettiin Hyvinkään alueella sähköisellä kyselylomakkeella, ryhmähaastatteluina ja Instagram-palvelua käyttäen. Kartoituksen tuloksia hyödynnetään, kun suunnitellaan Nuori Kulttuuri -tapahtumia kuva-, sana- ja kaupunkitaiteen alalle sekä nuorille suunnattua ohjelmaa Villa Arttuun. Myös Hyvinkään Nuoriso-

palvelut hyödyntävät kartoituksesta saatua materiaalia.

Kuva nuorten Klovnin monet kasvot -työpajasta.

10. MUU TOIMINTA JA YHTEISTYÖ

Veikkaus Oy:n Yhtiökokousillallinen 20.3.

Veikkaus Oy:n Helsingin Yrjönkadulla järjestämän yhtiökokousillallisen yhteyteen LAKU järjesti yhteistyössä Nuori Kulttuuri –säätion kanssa nuorten taidenäyttelyn. Näyttely koottiin Hyvinkään Lasten ja nuorten kuvataidekoulun, Hämeenlinnan visuaalisen taiteen Aimokoulun, Lahden Taide- ja muotoilukoulu TAIKAN sekä Taito-Uusimaan käsityökoulu Hyvinkään Helmin oppilaiden teoksista. Esillä oli maalauksia, veistoksia, videoita, pöytälamppuja ja pukuteoksia. Noin 70 hengen illalliselle oli kutsuttu poliitikkoja muita päättäjiä. Joukossa oli mm. ministeri Paavo Arhinmäki ja Veikkauksen hallintoneuvoston puheenjohtaja Ilkka Kanerva. Kutsuvierasillallisen ohjelmassa nostettiin esiin nuorten kulttuuri. Näyttelyn lisäksi tilaisuudessa oli kaksi musiikkiesitystä. Hyvinkään Lasten ja nuorten kuvataidekoulusta oli paikan päällä viisi tekijää, joista kahta Veikkauksen toimitusjohtaja Juha Koponen haastatteli illallistilaisuuden alussa. Näyttelystä, nuorten teoksista ja esiintymisestä saatiin erittäin positiivista palautetta.

Näätsä-hanke

Näätsä -hanke on opetushallituksen rahoittama pedagoginen kehittämishanke, jonka tavoite on ollut tutkia mm. kuvataiteeseen ja käsityöhön liittyviä ennako-oletuksia ja kyseenalaistaa niitä - oppia näkemään toisin. Hanke käynnistyi vuonna 2013 ja jatkui vuoden 2014 loppuun. Siihen osallistui neljä visuaalisen alan koulua: Hyvinkään lasten ja nuorten kuvataidekoulu, Hämeenlinnan Visuaalisten taiteiden koulu Aimo, Lahden Taide- ja muotoilukoulu Taika ja Uudenmaan Taito-käsityökoulu Helmi. LAKUn tuottaja Päivi Venäläinen toimi hankkeen ulkopuolisena arvioijana. Hanketta esittelevä näyttely sekä loppuseminaari järjestettiin Villa Artussa tammikuussa.

Nuorisotyön palvelu- ja kehittämiskeskusten verkosto

Lasten ja nuorten taidekeskus on yksi 13 opetus- ja kult-

tuuriministeriön nimeämistä valtakunnallisista nuorisotyön palvelu- ja kehittämiskeskuksista. Keskuksat muodostavat verkoston, joka on kokoontunut käsittelemään mm. tunnuslukuja ja toiminnan arviointia sekä nuorisolain uudistusta Nuorisotutkimusseuran johdolla 17.3., 7.10. ja 2.12. 2014.

Nuori Kulttuuri –säätio

Säätion neuvottelukunnassa työryhmä Minna Raitmaa (Kiasma), Laura Serkosalo (Nuoren Voiman Liitto), Raisa Laurila ja Päivi Venäläinen (LAKU) sekä Panu Mäenpää (Nuori Kulttuuri) suunnittelivat visuaalisten taiteiden ja sanataiteen osuuden palauttamista valtakunnallisiin tapahtumiin esittävien taiteiden rinnalle. Satu Korkeamäki teki Humanistisen ammattikorkeakoulun harjoittelutyönä nuorten vapaa-ajan käyttöön liittyvän selvityksen liittyen em. suunnitteluun.

Lastenkulttuuriverkosto Taikalamppu

LAKU ei ole Taikalamppu-verkoston jäsen, mutta verkoston avautumisen jälkeen olemme osallistuneet lastenkulttuuriverkoston muille kuin jäsenille avoimiin tilaisuuksiin ja pyrkinet yhteistyöhön Taikalamppu-keskusten kanssa. Yhteistyötä on tehty mm. näyttelyjen kierrättämisessä.

Toiminnallista taidetta Villa Arttuun

Kuvataiteilija Laura Wesamaa suunnitteli ja toteutti Villa Arttuun Uudenmaan taidetoimikunnan tuella teoksen *Lentävä matto* yhdessä Lasten ja nuorten kuvataidekoulun oppilaiden kanssa. Teos on ripustettu lähelle kattoa ja sen yhtenä tarkoituksena on olla akustinen elementti, joka vaimentaa voimakkaasti kaikuvan tilan ääniä.

Villa Artun ystävät

Keväällä 2014 joukko Hyvinkäällä tai sen lähikunnissa asuvia luovan työn tekijöitä kokosi ryhmän, joka kokoontuu pari kertaa vuodessa Villa Arttuun itse organisoimaansa

työpajaan. Työpajassa lapset ja aikuiset työskentelevät yhdessä taide- tai käsityölähtöisesti omassa ohjauksessaan. Tarkoituksena on kehittää Villa Artun toimijoiden ja Artun ystävien yhteistyötä mm. kulttuurikeskuksen tunnetuksi tekemisessä sekä osallistaa aktiivisia perheitä toiminnan suunnitteluun.

Hyvinkään nuorisopalvelut

Hyvinkään nuorisopalveluiden kulttuurisen nuorisotyön hankekoordinaattorin Kaisa Rapasen johdolla aloitettiin yhteistyö, jossa nuorten deko-tiimi kokoontuu säännöllisesti Villa Artussa. Ryhmälle annettiin käyttöön Lasten ja nuorten taidekeskuksen luokkatila, jonka ryhmä saa suunnitella ja sisustaa näköisekseen. Tilassa tehtiin sisustamiseen liittyviä projekteja.

Kansainvälinen naisten kerho

Hyvinkään seurakunnan kansainvälinen naisten kerho vieraili Villa Artussa 24.4. ja 6.11. Osallistujien kanssa suunniteltiin tulevia yhteistyöprojekteja ja mahdollista taidepro-

jektia Villa Artun tiloihin. Naiset osallistuivat käsityökoulun opettajien vetämiin työpajoihin. Osallistujia oli yhteensä 25.

Lions Club Puolimatka ja Villatehtaan Woodstock 7.-8.6.

Villa Artun tilojen käyttö esiintyjälämpönä. Lasten ja nuorten taidekeskus vastasi tilojen valvonnasta.

Eino Vesalaisen muistorahasto

Vuonna 2011 perustetun rahaston tarkoituksena on tukea lasten ja nuorten visuaalista taidekasvatusta painopisteenä kokeellinen ja uutta luova sekä kansainvälinen taidekasvatustoiminta. Rahasto toteuttaa tarkoitustaan myöntämällä stipendejä ja palkintoja lapsille ja nuorille taiteen tekijöinä sekä aikuisille tunnustuksena merkittävästä taidekasvatusta edistävästä työstä. Muistorahastolla halutaan kunnioittaa ja luoda jatkuvuutta Eino Vesalaisen arvokkaalle ja kansainvälisestikin merkittävälle elämäntyölle taidekasvatuksen parissa. Rahastosta ei jaettu stipendejä vuonna 2014.

11. JÄSENYTYDET JA EDUSTUS

Hyvinkään kaupungin sivistystoimen Kulttuuripolku-ohjelma

Tuottaja Päivi Venäläinen toimi 1.1.–30.4.2014 Kulttuuripolku-työryhmän puheenjohtajana.

Nuorisotyön PAKE-verkosto

Taidekeskus on yksi opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämistä 13 valtakunnallisista palvelu- ja kehittämiskekuksista (PAKE).

Suomen Museoliitto

Lasten ja nuorten taidekeskuksen säätiö on Suomen Museoliiton kannattava jäsen.

Suomen taidekasvatuksen tutkimusseura

Tuottaja Päivi Venäläinen on Suomen taidekasvatuksen tutkimusseuran jäsen.

Museopedagoginen yhdistys Pedaali ry

Tuottaja Päivi Venäläinen on Museopedagoginen yhdistys Pedaalin jäsen.

ICOM – International Council of Museums

Toiminnanjohtaja Raisa Laurila-Hakulinen sekä tuottaja Päivi Venäläinen ovat kansainvälisen museoliiton ICOM-Suomen Komitea ry:n jäseniä.

Mediakasvatuskeskus Metka ry

Lasten ja nuorten taidekeskus on Metka ry:n yhteisöjäsen. Toiminnanjohtaja Raisa Laurila-Hakulinen on Metkan hallituksen jäsen.

Nuori kulttuuri –säätiö

Toiminnanjohtaja Raisa Laurila-Hakulinen on Nuori Kulttuuri -säätiön neuvottelukunnan jäsen.

Hyvinkään kaupungin kulttuuri- ja matkailulehti Villari

Toiminnanjohtaja Raisa Laurila-Hakulinen on lehden toimitusneuvoston jäsen.

Tallennus- ja kokoelmayhteistyö TAKO, Museovirasto

TAKO:n tavoitteena on tallennusvastuiden jakaminen museoiden ja muiden kulttuuriperintöä tallentavien kesken sekä ns. Suomi-kokoelman luominen. Suomi-kokoelma karttuu museoiden yhteisten nykydokumentointihankkeiden kautta. Päämääränä on tehostaa kokoelmanhallintaa sekä kokoelmien ja osaamisen liikkuvuutta. Taidekeskus otti vastuulleen lasten ja nuorten taiteen vastaanottamisen taltiointin vuonna 2011. Vuosina 2013–2014 taidekeskus ei osallistunut tallennustyöhön.

12.VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Näyttelyistä, työpajoista ja tapahtumista tiedotettiin paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti sähköpostilla sekä painetuilla esitteillä ja julisteilla. Kansainvälisestä näyttelystä tiedotettiin yli 2000 kohteeseen ympäri maailman sähköpostilla ja kutsukirjeillä. Näyttelyiden yhteydessä järjestettiin avajaisia ja tiedotustilaisuuksia. Hyvinkään ja lähialueiden kouluille ja päiväkodeille lähetettiin sekä painetut kausitiedotteet että tietoa yksittäisistä tapahtumista sähköpostilla. Hyvinkään kaupungin viestintäyksikön ja matkailutoimen kanssa tehtiin yhteistyötä matkailu- ja tapahtumamarkkinoinnissa. Sähköpostilla lähetettiin tietoa suoraan lapsiperheille ja muille kiinnostuneille, jotka ovat antaneet osoitteensa tiedotuskäyttöön.

Verkkosivuilla www.artcentre.fi lasten ja nuorten taide- teokset luovat sivujen visuaalisen ilmeen ja niistä on koottu lisää verkkonäyttelyitä. Jokaisesta kansainvälisestä

näyttelystä on oma verkkonäyttelynsä. LAKUn omien sivujen lisäksi verkossa on Lasten ja nuorten taidekeskuksen, Hyvinkään lasten ja nuorten kuvataidekoulun ja Taito-käsityökoulu Helmin yhteinen portaali www.villa-arttu.fi jonka kautta pääsee Villa Artun kolmen toimijan sivuille sekä Villa Artun Facebook-sivuille. Facebookia hyödynnettiin toimintavuonna kaikkien tapahtumien tiedottamisessa.

Sisäinen viestintä

Villa Artun johtoryhmän kokouksissa pohdittiin mm. Artun brändin viestinnän haasteita ja ideoitiin yhteisiä hankkeita. Koko Villa Artun henkilöstön työpaikkakokouksessa 30.4. käsiteltiin riskienhallintasuunnitelmaa ja tehtiin turvallisuuskävely tiloissa. Poistumisharjoitukset pidettiin 8.12. ja 11.12.2014.

Kauppakeskus Willassa järjestetyssä työpajassa toteutettiin ruoka-annoksia paperista kertakäyttölautasille.

13. HALLINTO

Toimintavuonna valmistui Lasten ja nuorten taidekeskuksen henkilöstö- ja taloussääntö, johon on kirjattu hallinnon ja talouden riskienhallintaan liittyvät keskeiset ohjeet ja periaatteet.

13.1. HALLITUS

Toimintakaudella 2013-2014 hallituksen puheenjohtajana oli Hyvinkään kaupungin edustaja Riitta Miettinen. Muut Hyvinkään kaupungin edustajat olivat Kari Vierimaa ja Riitta Hyväkkä. Heidän varajäseniään olivat Sari Tani ja Osmo Harju. Riitta Hyväkkä siirtyi vuoden alussa Erkko Virtasen varajäsenestä varsinaiseksi jäseneksi Virtasen muutettua pois Hyvinkäältä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön kutsumina edustajina olivat varapuheenjohtajana toiminut Ullrike Hjelt-Hansson (Etelä-Suomen aluehallintovirasto) sekä Mikko Hartikainen (Opetushallitus) ja Minna Riikka Järvinen (Kehittämiskeskus Opinkirjo). Heidän varajäseniään olivat Sanna Puura (Etelä-Suomen aluehallintovirasto), Eija Kauppinen (Opetushallitus) ja Panu Mäenpää (Nuori Kulttuuri-säätiö).

Neuvottelukunnan edustajana hallituksessa oli Pekka Lehtimäki (varaedustajana Anna Rauhala). Hallitus kokoontui vuoden aikana 5 kertaa (29.1., 27.2., 16.4., 27.8., 29.10.).

Hallituksen puheenjohtajisto ja toiminnanjohtaja tapasivat päärahoittajien edustajat kokouksessa 26.9. Opetusministeriön nuorisopolitiikan osasto edusti johtaja Georg Henrik Wrede ja Hyvinkään kaupunkia vs. kaupunginjohtaja Jyrki Mattila sekä sivistystoimenjohtaja Pentti Halonen.

13.2. NEUVOTTELUKUNTA

Neuvottelukunnan tehtävänä on sääntöjen mukaan:

- antaa säätiön hallitukselle lausuntoja ja aloitteita taidekeskuksen toiminnan kehittämistä koskevissa laajakantoisissa ja periaatteellisesti tärkeissä asioissa,
- ylläpitää, luoda ja kehittää taidekeskuksen kannalta tärkeitä yhteiskunnallisia suhteita sekä
- seurata ja arvioida säätiön toimintaa.

Neuvottelukunta koostuu Hyvinkään kaupungin, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä 11 taustayhteisön edustajista. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimintakaudella 2011-2014 oli professori Pauline von Bonsdorff ja varapuheenjohtajana vuodesta 2013 alkaen Anette Helén.

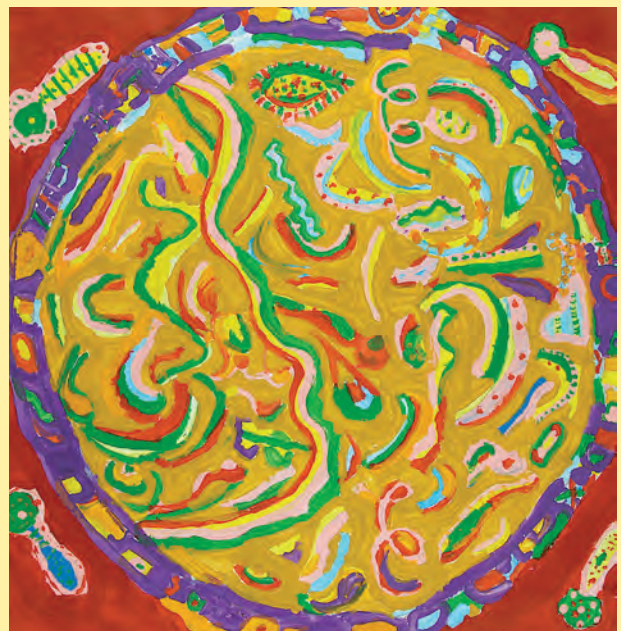
Hyvinkään kaupungin edustajat: Anette Helén (vj Nora Ekholm), Joonas Salmi (vj Jari-Pekka Velin), Juhani Tuina (vj Martti Huttunen).

Opetus- ja kulttuuriministeriön kutsumat jäsenet: Heta Mulari (vj Jaana Lähteenmaa), Mikko Varesmaa (vj Jukka Ruotsalainen), Niina Siltala (vj Katja Munter) ja Petra Magga.

Säätiön taustayhteisöt ja niiden edustajat ja varajäsenet: Pauline von Bonsdorff (Jyväskylän yliopisto/Taiteiden ja kulttuurintutkimuksen laitos), Kaisu Muuronen (Lastensuojelun keskusliitto ry), Laura Serkosalo (Nuoren Voiman Liitto ry, vj Anna Nurro), Pekka Lehtimäki (Lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry, vj Leena Stolzman), Leena Hannula (Valtion taidemuseo/ Kansallisgalleria), Mira Kallio (Aalto yliopisto/Taideteollinen korkeakoulu, vj Henna Harri), Alexander Reichstein (Suomen Taiteilijaseura, vj Meri Westlin), Anna Rauhala (Hyvinkään Taiteilijaseura ry), Sari Issakainen (Kuvataideopettajat ry, vj Reetta Nisonen), Anu Ruhala (Mediakasvatuskeskus Metka ry, vj Minna Nikola).

Neuvottelukunnan edustajana hallituksessa oli Pekka Lehtimäki, varaedustajana Anna Rauhala.

Vuosikokouksessa 26.5. keskusteltiin vilkkaasti uudesta strategiasta.

Viktoria Durcova, *Rainbow's pizza*, 9 v., Slovakia, 2014

14. TALOUS

Taidekeskuksen toimintaa rahoittavat Hyvinkään kaupunki ja opetus- ja kulttuuriministeriö. Toiminta-avustus Hyvinkään kaupungilta oli 200 000 euroa (sis. lainaosuuden) ja opetus- ja kulttuuriministeriöltä 187 000 euroa.

Lasten ja nuorten taidekeskus sai vuonna 2014 seuraavat erityisavustukset:

- URB10 Urbaani kaupunkifestivaaliin 35 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriöltä
- kansainvälisen kokoelman digitointiin 35 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriöltä
- kansainvälisen toiminnan kehittämiseen 60 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriöltä

Toimintavuoden alussa siirryttiin sähköiseen taloushallintoon Administer Oy:n palveluihin. Tilitoimiston vaihtaminen aiheutti ylimääräisiä kustannuksia, mutta säästynyt aika ja riskienhallinnan parantuminen osoittivat ratkaisun olleen kannattava.

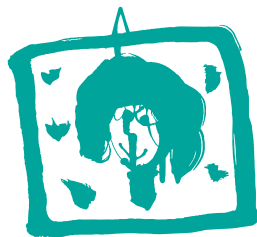
Talouden tasapainottamista jatkettiin toimintavuonna. Säästötoimenpiteenä luovuttiin Siltakadun vuokra-asunnosta.

Videoiden editointia URB-työpajassa.

LASTEN JA NUORTEN TAIDEKESKUS
ART CENTRE FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE
Villa Arttu | Kankurinkatu 4-6 | 05800 Hyvinkää | Finland | www.artcentre.fi